

פחד דוד

עלון שבועי בענייני פרשת שבוע

אשדוד: רח' האדמו"ר מבעלזא 43 טל. 08-8566233 פקס. 08-8521527
ירושלים: רח' בית וגן 8 טל. 02-6433605 פקס. 02-6433570

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומושה" ישראל
בנשיאות בנש"ק טורינו ורבינו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
בן הצדיק הטלוב"ן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש הטלוב"ן רבי חיים פינטו זיע"א

עלון מס' 607

משכיל לדוד

חג הפסח

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבינו דוד חנניה פינטו שליט"א

לפתוח דף חדש

הרי לנו, כי חג הפסח וחג המצות קשור האחד בשני; גם לפסח על העבירות וגם לקיים מצוות, גם פסח וגם מצה. דהיינו, אדם צריך להתכונן ולפסח על הדברים הרעים שעשה, ולהיכנס לדברים הטובים ולקיים מצוות. וזאת היא גם הבחינה של הנקיון בפסח. להתרחץ ולפסח על הדברים הרעים כדי ללבוש בגדים נקיים. לכן החג הזה נקרא גם חג הפסח וגם חג המצות.

ועוד חשבתי לומר בזה. כי כידוע פסח נקרא על שם קרבן פסח. וידוע שיש איסור כרת ח"ו, אם מקריבים קרבן פסח כאשר יש חמץ בבית, כמו שמבואר בגמרא (מסכת פסחים ה.). ולכן צריך לפסח על החמץ שהוא בבחינת העבירות, ולהתקרב למצוות.

ועוד יש להוסיף בזה. שהרי בארץ ישראל יש רק מעט פחד, ואפילו בתקופה של פחד ממש. וכיון שהיהודים לא יודעים מה הטרוריסטים מכינים לעם ישראל, כיון שהגויים תמיד מחפשים לנקום בעם ישראל בפרט בימי החגים הקדושים. אבל מאידך גיסא אנו רואים שהיהודים בארץ ישראל אינם מפחדים. וכל כך למה? מה הסיבה לכך? כיון שחג הפסח הוא חג של הקב"ה, והקב"ה קורא לחג זה "ליל שימורים", בו הוא שומר על עם ישראל.

משום כן מי שנמצא בארץ הקודש, רק הוא יכול לראות עד כמה עיני ה' אל הארץ הזאת. וכדי לראות את הדבר ולהאמין בכך שה' שומר את עם ישראל, צריך להיות כאן במקום. אמנם יש אנשים שחוששים להגיע לארץ לקראת חג הפסח, אבל האמת היא שצריך לבטוח בהשי"ת ואין ממה לפחד. כי ה' יתברך הוא שומר את עמו ישראל מכל צרה וצוקה, וזהו ליל שימורים לה'.

ועד כדי כך גדולה מעלתו של חג הפסח, עד שהוא משפיע השפעה לטובה על כל אחד, ואפילו על אדם שהוא רחוק מתורה ומצוות. מפני שאנחנו נושמים אויר של קדושה שזה בא מגן עדן, אוירה של חירות, אוירה של שמירה, אוירה של לחזור בתשובה, אוירה של מצוות, וגם הרחוקים מרגישים את זה בלי שהם רוצים.

משל לאדם מצונן, שהוא לא יכול לנשום, אבל כשיש ריח טוב וחזק אז הוא מריח אותו. כך גם במשך השנה לא נושמים את האווירה של הקדושה, אבל בפסח שזה חג המצות, חג המצות, חג בו פוסחים על העבירות, ליל שימורים לה', הרי שאז יש אוירה של רוחניות כל כך חזקה, עד שגם הרחוקים מרגישים אותה, וגם הם עושים פסח כפי שהם יודעים.

חג הפסח נקרא בשם חג המצות, מצות מלשון מצוות. בני ישראל יצאו בחג זה ממצרים כדי לקבל עליהם את המצוות. וכשם שהמצוות הם דקות, כך אדם אוהב את המצוות ורוצה להרגיש בהם שלא יהיו קשות. שכן כידוע הקב"ה לא נותן לעם ישראל מצוות שהם לא יכולים לעמוד בהם, ואף שלמעשה המצוות נחשבות לנו לגדולות אבל המה רק קטנות וכל אדם יכול לעמוד בהם. לכן נקרא חג המצות על שם המצוות.

ואף גם חג זה נקרא בשם "חג פסח". פסח מלשון פסיחה, לפסח ולעבור. כלומר, שאדם יפסח וישכח מהעבר ויתחיל דף חדש. וכמו שהקב"ה פסח על כל הבתים בעם ישראל, כך אנחנו פוסחים על כל הדברים הרעים שעשינו עד עכשיו, ונתרכו להבא בקיום מצוות.

ועוד חשבתי להוסיף בזה. חג הפסח הוא חג מיוחד במינו, שכן כולם מתכוננים לחג זה; עניים ועשירים כאחד. וחשבת, שבחג זה מתעורר בכל אחד הנשמה היהודית; כי חג הפסח הוא חג שמלא במצוות, כמו הסיבה, ד' כוסות, אכילת מצות, אכילת מרור ועוד. שהרי כל הענין של יציאת מצרים היתה הכנה לקבלת התורה, כמו שהקדוש ברוך הוא אומר למשה רבינו (שמות ג' ב): "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את הא-להים על ההר הזה". כי אם לא כן הקב"ה לא היה מוציא את בני ישראל ממצרים, ואם כן, כל הניסים שעשה להם זה בכדי להכין אותם לקבלת המצוות.

ואכן מרגישים היום את חג הפסח על ידי הנקיון, כי אין בית שלא מנקים אותו. ואפילו אלו שלא נמצאים בבית מנקים אותו, כי יש התעוררות של נקיון. ועל זה אמרו חז"ל שזה חג של נקיון של העבירות, להתנקות מהעבירות ולהגיע למצוות, בבחינת משכו ידיכם מעבודה זרה וקחו לכם צאן של מצוה.

שמירה חזקה ומיוחדת

ואמנם, כדי להרגיש מה הוא חג הפסח צריך להיות יהודי. כי רק יהודי מרגיש את קדושת הפסח. ועל זה נאמר "פסח הוא לה'", זהו חג של הקב"ה. כמו שהקב"ה פסח על הבתים של בני ישראל בזמן של מכת בכורות, והרג רק את הבכורים של המצרים, כך אנו צריכים להרגיש בחג זה.

»» המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל ישלח הודעה לכתובת: p@hpinto.org.il ««

חג הפסח, ט"ו ניסן רשע"ב

באר שבע	תל אביב	ירושלים	הדלקת נרות
18:44	18:42	18:27	מוצאי שבת
19:41	19:42	19:39	רבינו תם
20:24	20:23	20:19	

הזמנים הם לפי שעון קיץ

הילולא דצדיקא

יח - רבי ששון פירסיאדו, ראש ישיבת בית אל	טו - יצחק אבינו ע"ה
יט - רבי יהושע פולק כ"ץ, בעל הסמ"ע	טז - רבי שמחה זיסקינד ברוידא, ראש ישיבת חברון
כ - רב האי גאון, ראש ישיבת פומבדיתא	יז - רבי ראובן הכהן מפראג, מח"ס ילקוט הראובני
כא - רבי דוד לייקעס, תלמיד הבעש"ט	

מעשה רב

פירורים משולחן החג של גדולי ישראל

היה מונה כחמש עשרה מצוות שיש בלילה של הפסח. ושאל אותנו; מה נראה לנו - שהוא יותר חביב לפני הבורא יתברך, ואנו אמרנו: הראשון זה ירא, והשני זה אוהב, וכידוע, שאהבה היא דרגה גדולה יותר מיראה!

כמו מליון דולר

סח רבי יוסף פרענקיל מלוגאנו - שווייץ, שהוא היה נוכח בשעת מעשה: בשנת תשט"ו באתי בחג הפסח לבית הגאון רבי יצחק זאב סלובי"צ זצ"ל, וראיתי שם בחדרו קופסא גדולה מעץ, אשר היתה סגורה במנעול גדול וחזק. שאלתי לאחד מבני מרון, מה יש בקופסא הזו? אשר היה ניכר בה כי דבר ערך יקר מאוד נמצא בתוכה.

אמר לי אותו בן, שיש בקופסא הזו את המצוות של הרב... שאלתי אותו מתוך בדיחותא "וכי אין לגנבים מה לגנוב, רק את המצוות!?! ולשם מה המנעול הגדול והחזק?"

ענה לי הלה, כי האבא אומר שכתוב בפסוק "ושמרתם את המצוות", ועל כן יש לשמור את המצוות בשמירה הכי טובה שאפשר... ולו יצוייר שהיה לאדם מליון דולר, בודאי שהיה שומר את הכסף בכספת עם מנעול וכו', כמו כן לשמור את המצוות.

להחמיר בשלום בית

מעשה באחד מיקירי ירושלים, שזכה לאפות מצה ביחד הרב מברסק זצ"ל. והוא שמר על מצה זו כבבת עינו.

כשאשתו ניקתה את הבית לפסח, היא הורידה את המצה מהארון ע"מ לנקות שם המקום, בינתיים נכנס ילדם הקטן וראה קופסה ופתחה ולקח ממנה מצה. האשה בראותה איך שבנה טיפל בקופסה, חשכו עיניה, שהרי מי יודע אם ידיו היו נקיות, ולספר לבעלה חששה לגרום לו צער גדול, החליטה בעצמה לפנות לגיסה שישגי לה מצות פשוטות מחבורה אחרת, והכניסה את המצה לתוך הקופסה שניקתה הקופסא היטב, ולא סיפרה לבעלה כלום.

בערב פסח בא הבעל לקחת המצה ולהניחה על שלחן הסדר, הרגיש שזו לא המצה שאפה עם הרב זצ"ל, כי כבר הכיר המצה בעל פה מרוב חביבות, וכדי לא לעורר מהומה בבית עשה עצמו כאינו יודע כלל וכלל, וזאת ע"פ חשבון שמסתמא היה כאן איזה מעשה בבית בנוגע למצה שהרי מסתמא מצות כשרות הן, אלא שאינם מהודרות ביותר כמו שרצה.

מאידך, אשתו הרגישה נקיפות מצפון שכאילו מרמה את בעלה, ולכן בליל הסדר כשהגיע בעלה לבית, אזרה אומץ וסיפרה לו מכל זה. ואז הוא אמר לה: "הרגשתי בדבר, וחשבתי שעדיף להחמיר בעניני כעס ושלום בית מאשר להחמיר במצה"

לאותו אברך היה בן נשוי ובחג הפסח בשנה הראשונה לנישואיו בא לאביו והתלונן על כך שאשתו באה מבית שאין חומרות יתירות, והיא קנתה לפסח מוצר בהכשר מסויים שלא ניחא לו כלל בזה - ומה יעשה עכשיו? והוא היה ממש סהרורי ביותר - היתכן שבבית שלי יתנהגו כך?

כדי ליישב דעתו, סח לו אביו ממעשה המצות שהיה לו בערב פסח, ותיאר לו כיצד שתק בכדי לא לבוא לכלל כעס.

על פי האר"י בכוונות סדר הקערה, סבר רבי שמשון פינקוס זצ"ל, כי יש ענין שגם המצות יהיו יחד באותה קערה עם הכרפס המרור וכו', ומאיך גיסא, שיהיו המצות בראשם לפניהם.

האם ניתן להשיג קערה כה גדולה? שנה אחת, ביום בדיקת חמץ,

חלף הגר"ש פינקוס בשוק הערבי בבאר שבע שם צדה עינו קערה ענקית עתיקה מנחושת בה אפשר להניח מצות, ולידן - באותה קומה - גם את שאר סימני הלילה. לאותו ערל היתה קערה נוספת. הרב שמח מאוד, "אקנה גם לידידי ר' אברהם דייטש". הוא חזר הביתה עם שתי קערות ובני הבית עמלו במשך זמן ממושך לנקות את הקערות מירוק אחר מירוק והגעילום.

כאשר סיימו, התבונן יחד עם בני הבית ושאל: "איזו קערה יפה ובוהקת יותר?" כאשר הכל הצביעו בבירור על היפה מבין השתיים, אמר: "אותה תתנו לר' אברהם". הנה מצא את ההזדמנות ללמד את ילדיו את הרמב"ם בסוף הלכות איסורי מזבח, שעליו ביסס נתינה זו: "שהרוצה לזכות עצמו, יכוף יצרו הרע וירחיב ידו ויביא קרבנו מן היפה המשובח ביותר שבאותו המין שיביא ממנו, הרי נאמר בתורה והבל הביא גם הוא... והוא הדין לכל דבר שהוא לשם הא-ל הטוב שיהיה מן הנאה הטוב. אם בנה בית תפילה יהיה נאה מבית ישיבתו. האכיל רעב יאכיל מן הטוב והמתוק שבשולחנו. כיסה ערום יכסה מן היפה שבכסותו. הקדיש דבר יקדיש מן היפה שבנכסיו, וכן הוא אומר כל חלב לה".

באותה שנה, אלו היו מההכנות הראשונות לליל הסדר...

מה יותר חביב?

פעם אחת, כך מסופר על הגאון חכם רבי בן ציון אבא שאול זצ"ל, היה צריך הרב לשוחח עם בעל תשובה שנכנס ללחץ בגלל ריבוי המצוות שצריך היהודי לקיים. והוא הסביר לו, שאת קיום המצוה צריך לקיים בשמחה.

הוא עצמו - כך סיפר בימי צעירותו נכנס ללחץ, בענין אפיית המצות שיהיה בהידור מלא. וכשראה את המצות של אביו, שהיו פחותות בהידורן משלו, וכיצד היה הוא שמח בהן - בזכות שיש לו לקיים המצוה, למד מאז, שלא להכנס בלחץ, אפילו לצורך הידור מצוה, אלא לקיים הכל בשמחה.

ועוד סיפר בענין זה; הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל הציג לפנינו פעם שני לילות סדר; האחד של אדם גדול המדקדק מאד במצוות - הוא אינו שקט על המצות האם נאפו בהידור הראוי, הוא גם חושש על כל מיני מאכלים - שמא לא נזהרו בהם די הצורך וכן עוד ועוד. ולעומת זאת הוא תיאר את ליל הסדר של הנצי"ב מוולוז'ין, כיצד הוא היה קורן מאושר בליל הסדר; שהיה סופר את המצוות - הנה מצוה של קידוש, עוד מצוה של ד' כוסות, עוד מצוה כרפס, מצות, הגדה, כך

la parution d'un nouveau joyau de Torah

Le Kérème David
sur les Pirke Avot

C'est avec
une grande
joie que
nous vous
annonçons!

Le Kérème David
sur les Pirke Avot

תולה ארץ על בלימה
נצור לשונך

שנאה ונקמה

המספר לשון הרע עובר לפעמים באיסור 'לא תשנא את אחיך בלבבך', אם בפניו מדבר עמו שלום, ושלא בפניו מגנה אותו, וכל שכן אם מזהיר את השומעים שלא יספרו לו. המספר עובר לפעמים ב'לא תקום ולא תטור', אם מספר את הלשון הרע בדרך נקמה באדם שלא היטיב עמו, עובר ב'לא תקום', וכל זמן ששומר את הדבר בלבו עובר ב'לא תטור'.

מן האוצר

חסדי ה' מתעוררים בימי המועדים

"דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי" (ויקרא כג, ג)

אמרו חז"ל (ירושלמי שבת ט"ו ג') "לא ניתנו שבתות וימים טובים אלא לעסוק בהן בדברי תורה". וכיון שהאדם עוסק בתורה בימים טובים ואינו מבלה זמנו בטיול ובסיפורי דברים של מה בכך, מייד הוא זוכה ליהנות מאור התורה ונשמה יתירה נכנסת בו. שכן התורה נקראת נר, וכן הוא אומר (משלי ו' כ"ג) "כי נר מצוה ותורה אור, ונשמתו של אדם קרויה נר כמ"ש (שם, כ' כ"ז) נר ה' נשמת אדם.

בשעה שאדם עוסק בתלמוד תורה, והוא מתדבק בדברי תורה הרי הוא זוכה לנשמה חדשה שתיכנס בו, והיא נשמה מיוחדת שנבראת בזכות התורה של יום טוב, ויש בה מקדושת יום טוב. והעוסק בתורה בשעה שהבריות מצויים בחוץ, ועוסקין בדברי שיחה, ומבזין את המועדות על ידי שמתבטלין מדברי תורה, אין לך תלמוד תורה לשמה גדול מזה, והוא זוכה לנשמה יתירה בשביל התורה שלמד במועד כיון שהקב"ה מתקרב יותר ביום טוב מבחול.

אמור מעתה שלא כנשמה יתירה של שבת, נשמה יתירה של יום טוב. נשמה יתירה של שבת אף על פי שלא זכה היא נכנסת בו, אבל נשמה יתירה של יום טוב אם אין האדם עוסק בתורה אינו זוכה לה ואינה נכנסת

בו. לכן לא תיקנו בשמים במוצאי ימים טובים הואיל ואין נשמה יתירה מצויה אצל כל אחד אלא אצל מקצתן שזכו ועסקו בתורה לשמה. ואומר אני, שמשום כן הסמיך הכתוב את יציאת מצרים למועדים, לומר לך, שלא הוציא הקב"ה את ישראל ממצרים אלא כדי שיקבלו עליהם תורה ומצוות. וכיון שיעסקו ישראל בתורה במועד ויכבדו את המועדים, יהיו המועדים מועדי ה' ולא מועדים שלהם, ויהיו ראויים להשראת השכינה בלי ספק. אבל כשיבטלו בהם את הזמן ולא יעסקו בהם בתורה שוב אין בהם "מקראי קודש" אלא "מקראי חול", ולא יהיו מועדי ה' אלא בבחינת "מועדיכם שנה נפשי" רח"ל.

ולכן כפלה התורה ואמרה "אלה הם מועדי", אימתי אתקדש בתוך בני ישראל, כשהמועדות יהיו מועדי ולא כשיהיו מועדיכם. הכוונה, שתחשיבו אותו למועד משפחתי, לאסיפה משפחתית לאכול ולשתות ולהתענג בימים אלו הנאה אישית, ולעשות זכר ורמז אשר מסמל החג הקדוש שהוא חג ה'. ולכן סמך יציאת מצרים למועדים, לרמז, שכשם שבזמן יציאת מצרים שרתה עליהם שכינה הואיל וקיבלו עליהם, לכשיצאו, לקבל את התורה, והתחילו כבר בקבלת חג הפסח לדורותם. אם כן, אף כאשר יקבלו עליהם את שאר מועדי ה' תשרה עליהם שכינה.

וחשבתי, כי הסיבה שהקב"ה רצה שבני ישראל יעשו מועדים ויקראו להם מועדי ה', משום שאומות העולם היו עושים חגים לעבודה זרה, כמו שכתוב על פרעה שעשה חג ביום הולדתו, ובוודאי שיתפו בחג של פרעה את העבודה זרה. לכן רצה ה' שבני ישראל יעשו חגים שיש בהם זכרונות לטובתם, ושיתעוררו עליהם בחגים אלו חסדי ה' מן השמים, על ידי שיהיו נקראים מועדי ה'.

כי אם החגים היו נקראים "מועדי אדם", לזכר מה שקרה להם, הרי שחגים אלו היו מלאים רק בהבלי חול. אבל כיון שהם נקראים מועדי ה', אז בוודאי בני אדם לא יזלזלו בהם, כי הם מקראי קודש והם נקראים מועדי ה'.

קולמוס הלב

פיוט לחג המצות מכ"ק רבינו חיים פינטו זיע"א

(סימן: אני חיים בר שלמה. נועם ה' א-להי אתה)

אֶשׁוּרֶה שִׁירָה חֲדָשָׁה, לְה' עוֹשֵׂה גְדוּלוֹת
הלא הוא, הפליא ועשה, מופתים ואתה מעלות
ועדה ברה וקדושה, הוציא אותה מאפלות
ואור גדול האיר לנו, כאור חמה שבעתים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יְתֵן לְדָם אֶת מִימֵיהֶם, וְלַשְׂתוֹת מֵהֶם לֹא יָכֻלוּ
וכן עשו חקטיהם, לשיטח הנקאה פלו

כי אין השליטה להם, במה שהוא מתחת לו
ולא סר מפעללו, האבן מלך מצרים:

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

לְחֵיד שְׁלִיט בְּנִבְרָאִים, גִּזַּר וצִפְרָדַע עֲלֵתָהּ
ומפנה היו יוצאים מחנות ועקה רבתה

ובתוך מעיהם נחבאים, לא האמינו גם עתה
כי בלקטיהם נעשתה צפרדע במצרים:

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יִזְק יִסְף לְהַפְתֹּתָם, בְּכַנִּיִּם בְּכָל גְבוּלָם
רחשו גם ובקמתם, כי כן גזר מלך עולם

חקטיהם קצרה יקלתם, בושו ונקלמו כלם
אמרו זאת אצבע חיי ונעלם, של א-להי השמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

לְחַד פָּאוּ וְנֶאֱסָפוּ, כָּל מִינֵי חַיֹּת הַטּוֹרְפִים
טף גדול בהם טרפו, מאד והנם זועפים

דבר ושתחו גם נגפו, בך כבד בו רשפים
הכה בו רעים מקציפים, אל מתחת השמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

יִסְף אֲדִיר לְהַפְתֹּתָם, מִכָּה רַבָּה וְעֲצוּמָה
אברה עלה לאדמתם, נכסה את אור החמה

אכל פרי תנובתם, וכל עשבי האדמה
נהל לשוכן רוקה, השם נפשו בחיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

מִלֶּךְ לֶשֶׁלַח חֶשֶׁךְ לָהֶם, וְנִעְשׂוּ כָּלֵם בְּעֵוָרִים
ולא ראו את צחיהם שלשת ימים אמורים

ולא קמו מתחתיהם, שלשת ימים אחרים
נגלו מצפונים אחרים, אל בני א-להים חיים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

כָּל זֹאת חֲזַק אֶת לְבוֹ, רָשַׁע עֲרִיץ וְלֹא אָבָה
לשלם את עם קרובו, אל ארץ טובה ורחבה

ונך כל בכור באויביו, הוא ולא מלאך שר צבא
ניצל לאם אהבה, ולא חלו בה ידים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

רָצָה לְזַכּוֹת עַדְתּוֹ, וּבֵרַב חֲסִדָּיו גָּמְלָם
לפרש מחמוץ מצותו, בזמן זה לדורות עולם

פי עם השטן חבכתו, אחים, ולא יתפרדו כלם
מצה חלקם וגורלם, הנה טובים השנים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

שָׁלַח הַשְּׂמֹרוֹת סוֹדָם, שְׁלַשׁ רֵאשׁוֹנוֹת מֵאִירוֹת
מוחין דאבא יסודם, המה בראשו עטרות

רוע קו ימיו נגדם, ביצה לצד הגבורות
מרו בייניהם מתנו, לקח אליו פי שנים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

ויהיו אלה בתנו, והוא בין המשפתיים
בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

חֲרַסְתָּ תַחַת זְרוּעַ, סוֹדוֹת נֶצַח בְּהַ נִתְּכָנוּ

ההוד אל הכפרס רע, ותחת הביצה תנו

וביניהם הן בוקש, יסוד חזרת אופנו

קערה מלכות אמנו, נשלמו עשר אורים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

שירו מאד לא-ל הודו, פינו יספר נוקאותיו
טוב וסלח גבר חסדו, עלינו על פי מדותיו

כל גוים פאנו נגדו, ובישאל שם תורותיו

ונתתים בעטרותיו, לאיש פתרים שנים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

חדש פקדם ימינו, למה נשפחנו

זה כמה, זכרנו ושחמנו

עשה בגוים נקמה, קנא לכבודך אבינו ושלח מנחם נחמה

אז יגדל שמך רב עצמה הנוטה כדוק שמים

בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים:

בכל ערב פסח נוהג היה הגאון הצדיק רבי חיים פינטו הגדול זיע"א, לשגר שליחים לכל קצוות העיר לחפש ולמצוא עניים ולהביאם אל שולחנו שיערכו בביתו את ליל הסדר, כדי לקיים - הלכה למעשה - את מצוות "כל דכפין יתי ויכול".

באחד מערבי הפסח יצאו שליחיו של רבי חיים לתור ולחפש עניים, כדרכם בקודש, הסתובבו וחיפשו עניים אך כל עמלם היה לשוא. לבסוף מצאו באחד האכסניות העלובות שבעיר יהודי אחד שהיה יושב ובוכה, עיניו זולגות דמעות ללא הפוגה והוא צועק במר לבו.

פנו אליו השליחים ואמרו לו: יהודי יקר! הנך מוזמן לסעוד את סעודת החג במחיצתו של הגאון הקדוש רבינו חיים פינטו, ולערוך עמו בצוותא את ליל הסדר.

להפתעתם הרבה, השיב להם העני בשלילה גמורה, ואמר להם בבכי קורע לב: "לא אלך עמכם כי בשבילכם זהו יום חג, ואילו בשבילי זהו יום אבל ומספד יום צער וצרה כיום תשעה באב. ומיד החל ממרר בבכי וקונן באמירת "על נהרות בבל שם ישבנו גם בכינו"...

חזרו השליחים לביתו של רבי חיים, ושחו בפניו את כל הקורות איתם עם העני הממרר בבכי על רוע מזלו. כששמע על כך רבי חיים ביקש מהשליחים שישובו לאותה אכסניא ויבקשו מהעני שיאות להצטרף אליהם, תחילה בדברי נועם ושכנועים אך אם לא יצלח בידכם לשכנע אותו להצטרף אליכם - אמר הרב - הביאו אותו אלי בכוח הזרוע...

חזרו השליחים אל האכסניא ופגשו בעני היהודי ועודו עומד וממרר בבכי, דיברו על ליבו שיאות להצטרף עמהם לסדר אל בית הרב ולעשות עמו את סעודת החג - אך הוא בשלו, חזר ומרר בבכי בפניהם והודיע שאינו מצטרף אליהם.

בדלית ברירה נטלוהו השלוחים בכוח, נשאוהו על כתפיהם וכך הביאוהו אל ביתו של רבי חיים פינטו, ושם בתוך הבית אורה ושמחה הבית מוצף באור יקרות והשולחן ערוך מכל טוב. בני הבית לבושים בבגדי יקרות ושמחת החג אפופה על פניהם, ורק פניו של העני היו נבוכות בוכיות ונפולות מצער.

נפנה רבי חיים אל העני ושאל אותו על פשר צערו וסיבת בכייתו "כלום אינך יודע שחג הפסח היום והכל צריכים להיות שמחים?"

העני לא השיב לרבי חיים על שאלתו אך ביקש מרבי חיים שיעזבהו לנפשו ויאפשר לו לשוב אל האכסניא שם שהה מקודם כי אצלו זהו יום תוגה ואנחה ולמה לי להפריע ולהשבית את שמחתכם? מר לי עלי לבי ולא אוכל לשמוח עמכם, מתחנן אני לפניך שלחני ואשובה אל אכסנייתי ואל מקומי...

כששמע רבי חיים בעצמו את דבריו של ההלך העני, החל מפציר בו שיגלה את אזנו על מה ולמה הוא עצוב ומצטער, ומפני מה זהו היום של תוגה ואנחה. מה אירע?

תחילה סירב העני לספר לרבי חיים את אשר על לבו, אך לאחר דברי שכנוע רבים והבטחה מפורשת שלאחר שישפר לו את הקורות עימו מובטח לו שלא יוסיף להיות עצוב ומיצר והכל יבוא על מקומו בשלום, רק אז ניאות ההלך העני לספר לרבי חיים ולגולל בפניו את צרתו:

נולדתי במרקש - מספר העני - ולימים עקרתי את דירת לילי לספרד, שם עסקתי בעבודות שונות מזדמנות ואספתי כסף לרוב. כאשר רציתי לשוב לעיר מולדתי, רכשתי בכל הוני וכספי מספר פנינים ומרגליות טובות יקרות לאין ערוך, והתכוננתי לנסיעה הארוכה.

טרם עליתי לאוניה שתובילני למרקש פנתה אלי אשה אחת, אלמנה, ומסרה בידי אבן אחת טובה, יקרה מרגלית שאין כמוה וביקשה ממני למסור את המרגלית לבתה העומדת להינשא בקרוב. נענתי לבקשתה וצררתי את המרגלית בתוך המזוודה שבה היו טמונים וספונים כל אוצרותי, כל הוני ורכושי אשר צברתי מימי נעורי, ועליתי לאוניה שתובילני לביתי שבעיר הולדתי.

האניה הפליגה ללב ים, ולפתע פרצה סערה אדירה ורוח חזקה משברת סלעים הקיפה את האוניה מכל עבריה, האניה סטתה על צידה וכל אשר בקרבה נפלו לתהומות בלב ים.

ואני, הצלחתי להינצל על ידי שאחזתי בקרש צף, הגלים טלטלוני מאחת לחברתה ולבסוף הגלים פלטוני לחופה של העיר הזו כשאני נקי מכל נכסי ובגדי, ללא כלום נותרתי ועתה הכיצד לא אבכה על רוע מזלי? מה אומר לבתה של האלמנה העלובה? אנה אוליך את חרפתי? הוי רבי! טוב מותי מחיי...

רבי חיים האזין בדממה חרישית לסיפורו הכואב של ההלך העני והתבונן ארוכות בפניו. רבי חיים אחז מיד בידו את גביע הכסף של היין, בו הוא עורך את הקידוש, והחל משביע את שרו של הים, אמר מה שאמר ולחש מה שלחש. ואחר כך אמר לאורח האביון: "הסתכל!" ולנגד עיניו של העני הלך הגביע וגדל, הלך והתרחב, הלך והעמיק, ובמקום היין שהיה בו נתמלא הגביע בגלי ים שבאו במהירות מסחררת בזה אחר זה, ולפתע הופיעה על הגלים תיבה קטנה ונזקרה החוצה...

העני עומד ומשתאה למראה עיניו, לא יכול להתאפק וזעק בקול גדול: "רבינו, זו היא התיבה שלי, כבוד הרב זוהי התיבה שלי".

פניו של האורח צהלו משמחה, אך טרם ראה את אשר בתיבה. עכשיו, פקד עליו רבי חיים, פתח את התיבה וראה מה שיש בתוכה!

פתח האורח את התיבה ולנגד עיניו נגלו כל אוצרותיו בשלימותם, אחת מהנה לא נעדרה. אף מרגליתה של האשה האלמנה שכנה לה כבוד בתיבתו הקטנה. גלי שמחה הציפו את פניו ודמעות של אושר ולגו מעיניו, וכשהוא מתרגש כולו החל להודות לרבי חיים על הנס המופלא שעשה עמו שהשיב לו את כל רכושו ושמחת חייו.

כעת, פקד עליו רבי חיים, שב נא עמנו ויחד נערוך את מצות היום להודות ולהלל לבורא כל העולמים על ניסיו ונפלאותיו שבכל דור ודור. וכך עשה האורח, בשמחה ובצהלה נתישב מסביב לשולחנו של הצדיק לערוך את סעודת ליל הסדר ולקיים את מצוות החג בשמחה של מצוה.